

Jongeren zien weer een toekomst (Beeld: Eco Brixs)

Werkgelegenheid voor jongeren door afvalrecycling

Land:	Oeganda
Partnerorganisatie:	Eco Brixs
Projectnaam:	Werkgelegenheid voor jongeren door afvalrecycling
Projectnummer:	2020061
Projectperiode:	April 2020 – Maart 2023
Periodevoorstel:	2020 –2021

‘Voorheen moest ik elke dag om vijf uur opstaan om pannenkoeken te bakken om wat geld te verdienen. Door Eco Brixs kreeg ik betaald werk om mijn kinderen en mezelf te ondersteunen!’

Regina Nabisubi

Regina (35) is moeder van vier dochters. Ze werkt 2,5 jaar bij Eco Brixs en wordt ook wel ‘moeder kringloop’ genoemd. Ze is een van de eerste vaste medewerkers en speelt een belangrijke rol in het samenstellen van een sterk team. De meesten stafleden komen uit de lokale gemeenschap van Masaka.

Regina is een warme en sympathieke vrouw die haar team op een zorgzame manier begeleidt en als gastvrouw voor bezoekers fungeert. Ze zegt: ‘Voordat ik bij Eco Brixs kwam werken, moest ik elke dag om vijf uur ‘s opstaan om pannenkoeken te bakken om wat geld bij elkaar te sprokkelen. Door Eco Brixs kreeg ik betaald werk om mijn kinderen en mezelf te ondersteunen. Het werk breidt zich nog steeds uit. Mijn wens is dat ik nog lang bij dit mooie bedrijf betrokken kan blijven.’

De nood

In een poging om buurland Rwanda te volgen in het weren van plastic, verbood de Oegandese president begin 2018 het gebruik van plastic tasjes. Een goed begin, maar helaas duurt het 'even' voordat je dit echt terugziet in het dagelijks leven.

Als je door de straten van Kampala en andere steden rijdt, is het over het algemeen redelijk schoon. Er rijden af en toe vuilniswagens en er zijn mensen ingehuurd om de straten schoon te houden. In de meeste winkels en restaurantjes krijg je je spullen mee in stoffen tasjes of papieren zakken. Iets verderop in de buitenwijken wordt het afval gestort en zoeken mensen het uit. Wat niet hergebruikt kan worden, wordt in de buitenlucht verbrand.

Omdat er geen gestructureerde afvalscheiding plaatsvindt, wordt plastic afval meestal illegaal verbrand. De verbrandingsgassen vervuilen de atmosfeer met kankerverwekkende toxines en stilstaand water in plastic afval biedt een perfecte broedplaats voor muskieten. Oeganda staat op nummer 6 van Afrikaanse landen met het hoogste aantal malariagevallen. Jaarlijks sterven er meer dan tienduizend mensen aan de ziekte.

Door de slechte vuilverwerking komen plastic microdeeltjes in de voedselketen terecht. Geschat wordt dat een persoon per jaar wel 50.000 deeltjes binnenkrijgt. 60% van de loslopende koeien in Oeganda gaat dood omdat ze (te veel) plastic hebben opgevreten.

Een andere grote uitdaging waar Oeganda (met haar snelgroeiende bevolking) en vele andere Afrikaanse landen mee te maken hebben, is de toegang van jongeren tot de arbeidsmarkt. Velen van hen hebben slechts (gedeeltelijk) de middelbare school doorlopen en maar een klein percentage kan doorstromen naar universitair onderwijs. Mbo- of hbo-opleidingen bestaan vrijwel niet. Daardoor is het perspectief op betaald werk voor jongeren in Oeganda niet erg hoopvol.

Over Eco Brixx

Eco Brixx is in 2017 gestart. Een klein initiatief met een grote visie. Gefrustreerd door het gebrek aan afvalbeheersystemen in Masaka, begon de initiatiefnemer plastic te verzamelen zijn achtertuin, en na alleen al 2 ton te hebben verzameld, besloten ze om een eenvoudige plastic inzamelingsfaciliteit te starten genaamd 'Masaka Recycling Initiative'.

Het werd al snel duidelijk dat de omvang van het probleem veel groter was dan gedacht: 90% van het plastic in Oeganda wordt gestort of illegaal verbrand en van het kleine percentage plastic afval dat wordt gerecycled, wordt dit meestal naar China en India vervoerd in plaats van de lokale economie te steunen. Met meer plastic dan ze aankonden, gingen ze op zoek naar effectievere manieren om plastic te recyclen, wat de lokale gemeenschappen en de economie zou helpen ondersteunen. Na 6 maanden onderzoek en kloppen op talloze deuren, hebben ze een innovatieve kunststof-zand composiet bestrating ontwikkeld waarvan is bewezen dat deze sterker, lichter en duurzamer is dan beton.

Medewerker Immaculate

Twee jaar later is Masaka Recycling Initiative uitgegroeid tot 'Eco Brixs', een van de grootste recyclingfaciliteiten buiten Kampala.

Doel van Eco Brixs is om zoveel mogelijk plastic afval om te zetten in duurzame producten. Allereerst berekenden ze onder ander welke volumes aan plastic maandelijks in Masaka binnenkomen en brainstormden ze over de vraag hoe plastic afval eenvoudig ingezameld kan worden. Uit een test die vervolgens werd gedaan, bleek dat twee mensen ongeveer 11 kilo plastic in een uur kunnen verzamelen. Dit staat gelijk aan ongeveer 0,92 eurocent. Op deze manier kan een jongere met het inzamelen van plastic ongeveer **72 euro per maand** verdienen.

Vervolgens werden kerkleiders en hun kerkleden bewust gemaakt van afvalverwerking. Zo ontstond het eerste gemeenschappelijke plastic-verzamelpunt net buiten de lokale St. Bruno kerk in Ssaza, een buitenwijk van Masaka. In de eerste maand werd daar 1500 kg plastic ingezameld waarmee 125 euro voor de jongeren werd verdiend. Sinds twee jaar wordt er maandelijks 2000 kilo plastic ingezameld. Door het succes van de actie, krijgt Eco Brixs verzoeken om ook in andere districten dit bijzondere inzamelings- en verwerkingsmodel te introduceren.

Naast het daadwerkelijke inzamelen en verwerken van plastic, is **bewustwording en voorlichting** een belangrijke pijler van het werk van Eco Brixs. In 29 scholen zijn 'Eco Clubs' ontstaan waar leerlingen leren over het gevaar van plastic in het milieu. Ze krijgen handige tips over hoe ze thuis het plasticgebruik kunnen verminderen. 1160 leerlingen worden nu ook wel 'Eco Strijders' genoemd in hun gemeenschappen. Ook zijn er links met het ministerie van Onderwijs ontstaan zodat de Eco Clubs een nationale beweging aan het worden is met betrokkenheid van 16 universiteiten en leerlingen van 160 scholen in heel Oeganda. Helaas is de Oegandese overheid (nog) niet erg ondersteunend, omdat regeringsleiders zelf commerciële belangen

hebben in de plasticindustrie.

Een aandachtspunt van Eco Brixs zijn jongeren met een beperking. Juist zij zijn degenen die vrijwel geen kans hebben op (betaald) werk. Bij Eco Brixs leeft 50% van het personeel te maken met een (fysieke of andere) beperking. Het bedrijf werkt samen met de Disability Union, een organisatie die lobbyt voor extra (overheids)steun voor mensen met een beperking.

Eco Brixs producten

In de verwerkingsfabriek van Eco Brixs wordt het vieze plastic eerst gewassen en gedroogd met zonne-energie; daarna versnipperd en vervolgens onder druk en hitte vermengd met zand zodat een baksteen of straatsteen ontstaat (zie machines op afbeelding).

Uit testen in Nieuw-Zeeland en India blijkt dat deze stenen geen belasting voor het milieu vormen door het vrijkomen van microdeeltjes.

Het voordeel van deze stenen t.o.v. betonnen stenen zijn groot:

1. ze zijn 30% lichter
2. de belastbare kracht is vele malen groter
3. de compressiesterkte is vele malen groter.

Daarnaast kan Eco Brixs deze stenen 33% goedkoper in de markt zetten dan gangbaar. Het product is gecertificeerd door Tech Labs Ltd volgens internationale standaarden.

Een tweede product dat recentelijk is ontstaan, vooral door de Covid-19 crisis, zijn houders van transparante gezichtsmaskers. De houder kan met behulp van plastic afval worden geproduceerd. Inmiddels worden ze verkocht aan bijvoorbeeld klinieken en ziekenhuizen (zie foto).

Verpleegkundige in het Masaka ziekenhuis met gezichtsmasker

Impact

Dit project werkt op een paar fronten tegelijkertijd. Eco Brixs wil **waarde toekennen aan plastic** door het afval te verzamelen, te verwerken en nieuwe producten te produceren. Daarnaast kan Eco Brixs voor elke **1000 kg plastic afval 84 euro** uitbetalen aan gemeenschapsleden. Dit is voor hen een waardevolle aanvulling omdat het gemiddelde huishoudinkomen in Masaka rond de 36 euro per maand ligt. De Eco Brixs- aanpak creëert dus een win-winsituatie. Het komt het milieu en de (jeugd)werkgelegenheid ten goede.

Op welke wijze zijn lokale kerken betrokken bij het project?

In het werk van Eco Brixs speelt de kerk een vitale rol. Een paar kerkleiders, waaronder bisschop John Baptist Kaggwa, maken deel uit van het Oegandese bestuur van Eco Brixs. Deze gerespecteerde kerkleiders hebben ook politieke invloed.

Een andere rol van de kerk is het beschikbaar stellen van land om een Eco Brixs-verwerkingsfabriek te bouwen. De eerste fabriek is bijna afgebouwd in het stadje Masaka (Zuidwest-Oeganda). Ook bij de opschaling naar andere locaties, heeft de kerk toegezegd om land beschikbaar te stellen. De kerk speelt ook een rol als toegangspoort naar de omringende gemeenschap om het idee van de inzameling van plastic afval uit te rollen en eigenaarschap voor het programma te stimuleren.

Toekomstplannen

Bij toekomstige opschaling van Eco Brixs naar het stadje Arua in het noordwesten, is het de bedoeling dat werkloze jongeren uit de vluchtelingenkampen toegang krijgen tot betaald werk. Dit versterkt de strategie van Tear en Tearfund om over de grenzen (van Oeganda, DRC en Zuid-Soedan) heen te werken aan vredesopbouw samen met lokale kerken.

Specifieke activiteiten 2020

In October maakt Eco Brixs per dag de volgende producten uit plastic afval:

***20** stevige palen- (voor afrasteringen / omheiningen) en/of planken om banken te produceren. Elke paal bevat 10kg afval plastic zodat Eco Brixs per maand 5 ton plastic kan recyclen.

***40** gezichtsmaskers (m.n. om het Corona virus in te dammen)

Hierdoor wordt maandelijks 2 ton afval plastic gerecycled.

Wat gaat het project opleveren?

- Minder zwerfafval, minder stank, schonere straten en een mooiere omgeving.
- Jongeren die toegang krijgen tot werkgelegenheid, nieuwe hoop zien voor de toekomst en hun (aanstaande) gezinnen kunnen onderhouden.
- Mensen met een beperking die kansen krijgen om waardig te participeren en betaald werk krijgen.
- Een nieuwe bouwsteen voor bestrating en wegeaanleg die goedkoper is dan de gangbare materialen.
- Een houder van gerecycled plastic voor spatschermen om mensen te beschermen tegen het Covid-19 virus
- Eco Brixs wil na enkele jaren van investeringen (onder andere in een aantal plastic verwerkende machines) als gezond financieel bedrijf functioneren waar tientallen mensen maandelijks een salaris verdienen en waar eerlijke winstmarges worden gemaakt zodat het bedrijf kan blijven innoveren en uitbreiden in de toekomst.
- De bouw van de eerste Eco Brixs-verwerkingsfabriek in Masaka is door Covid-19 lockdown in Oeganda wat vertraagd. Ook is het inzamelen van plastic tijdelijk gestopt door de lockdown. Na de bouw van de eerste fabriek wordt gekeken naar opschaling van de plastic verwerking in andere Oegandese steden. Elke fabriek heeft de capaciteit om 20 ton plastic per maand te verwerken.
- Community Impact: via het systeem 'cash4plastic' kunnen de meest kwetsbaren in de gemeenschap plastic inzamelen om iets bij te verdienen. Eco Brixs kan momenteel elke maand € 1700 uitbetalen aan gemeenschapsleden die plastic inzamelen.
- 40% van het Eco Brixs-team is onder de 21 jaar! Ongeveer 17% van de jongeren die plastic inzamelt, is tussen de 16 en 18 jaar. Er zijn momenteel circa 2000 plastic verzamelaars in de buurt van het stadje Masaka.

Palen en bankjes gemaakt van afval plastic

Gezichtsmasker-houder
gemaakt door Eco Brixx

Hoe kunt u helpen?

Het kost ongeveer **50** euro om één jongere te trainen in het afvalverwerkingsproces. Dit jaar is Tear gevraagd om **€ 25.000** aan dit programma bij te dragen, echter hebben we hiervoor nog geen financiële toekenningen ontvangen. Met dit bedrag kunnen 5 specifieke activiteiten uitgevoerd worden:

1. De aanleg van een betrouwbare watervoorziening d.m.v. een bron van circa 30 meter diep. Eco Brixx heeft veel water nodig om het plastic te wassen (en te drogen) voordat het materiaal klaar is voor verwerking. Deze aanleg omvat ook de investering in een zonne-energie aangedreven pomp en twee water opslag tanks (2x 10.000 liter). Ook de omringende gemeenschap gaat gebruik maken van deze permanente (drink)water voorziening. Door het betalen van kleine bijdrages door de gemeenschap kan gespaard worden voor onderhoud en reparaties.
2. Mini was- en droogstraat, 20 kg plastic per uur kan hiermee gewassen/gedroogd worden.
3. Plastic verzamel- en verwerkingsunit incl. opslag capaciteit.
4. Bio Toilet Demonstratie unit gekoppeld aan een tuin. In de context van "zero waste" wil Eco Brixx ook aandacht geven aan het hergebruik van menselijke ontlasting. Door een natuurlijk verwerkingsproces wordt de ontlasting beschikbaar gemaakt voor hergebruik in een demo tuin.
5. Het toerusten van een trainings-unit en het trainen van jongeren en anderen in de gemeenschap om afval te verwerken.

Voor overige informatie kunt u terecht bij de projectleider Willem Klaassen, wklaassen@tear.nl

Wilt u mee helpen door het geven van een financiële bijdrage? U kunt uw bijdrage overmaken naar rekeningnummer NL32 ABNA 0501 0303 01 t.n.v. Tearfund o.v.v. 2020055. Alvast bedankt.

Veranderroute Tear

1

Dromen

We dromen van een wereld waarin mensen volledig tot bloei komen door goede relaties met God, zichzelf, elkaar en de natuur.

2

Kijken

Ondanks die droom zien we een wereld waar mensen in armoede en onrecht leven. Gebroken relaties zijn daarvan ten diepste de oorzaak.

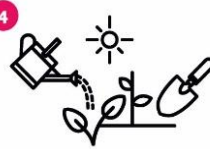
3

Inzien

We zien in dat verandering begint bij een nieuwe kijk op onszelf en de ander. Dit geeft ons een dieper begrip van onze eigen rol in het brengen van verandering. Met elkaar pakken we onze problemen aan. Hierbij gebruiken we zoveel mogelijk onze eigen middelen en talenten.

4

Opstaan

Vanuit dat inzicht helpt Tear, samen met lokale organisaties en kerken, mensen zelf opstaan uit armoede en onrecht. Zo worden relaties hersteld en ontstaan bloeiende en weerbare gemeenschappen. Samen maken wij verandering mogelijk.

Meer weten? Ga naar www.tear.nl/theoryofchange